

ОМАР
ХАУРАМ

Тривалість життя поета

- Довгий час датою смерті Омара Хайяма вважався 1123 рік. Проте існує декілька джерел, які збереглися до нашого часу, що непрямо свідчать про іншу дату смерті Хайяма. З одного боку, це розповідь Нізамі Самарканді, де він розповідає про відвідання могили свого вчителя через чотири роки після його смерті (а відбулось це у 1135 році), тобто рік смерті (за Самарканді) має бути 1131-й. З іншого боку, у рукопису письменника Агмада Табрізі «Будинок радості» існує 2 вказівки на дату смерті. Перша вказівка: фраза «Тривалість його життя — §§ сонячних роки». §§ — дві цифри, що написані вкрай нерозбірливо, але перша з них виглядає як 7 або 8, а друга — як 2 або 3. Відповідно до повідомлення Нізамі Самарканді вказані слова Табрізі маємо читати: «Тривалість його життя — 83 сонячних роки». Друга вказівка: фраза, що вірогідно стосується Хайяма — він помер «у четвер 12 муххарам 555 року у маленькому селі однієї з волостей округу Фірузгонд біля Астрабада». У залежності від використання астрономічних таблиць (відповідно до сучасних синхроністичних таблиць), рішення про дату смерті має два варіанти: перший — 23 березня 1122 року (але ця дата змушує припустити наявність помилок у перших двох джерелах), другий — 4 грудня 1132 року. Друга дата не має протиріч з жодним іншим документом, тому саме її вважають найвірогіднішою датою смерті Омара Хайяма на даний час.

- Колись Омар Хайям сказав у присутності Нізамі Самарканді, що могила його буде розташована на такому місці, «де кожної весни вітерець буде осипати мене квітами». У 1136 році Нізамі Самарканді, як він зазначив 4 роки потому після смерті Хайяма, захотів вклонитися праху великої людини і зайшов на кладовище Хайре у Нішапурі. Біля підвалин стіни, що відгороджувала сад, була його могила, а грушеві та абрикосові дерева, перехиляючись із саду, вкривали його могилу своїми квітами. Нізамі Самарканді згадав слова свого кумира і розплакався — на всій землі не могло бути кращого місця для майстра.

Смерть поета

- Після смерті шаха О.Хайям назавжди залишив двір , якому прослужив 20 років , і повернувся до Нішапура , де і прожив до кінця свої днів . Він викладав у медресе , мав невелике коло учнів , зрідка брав участь у наукових диспутах , до нього приїздили вчені і філософи . За свідченням сучасників, в день своєї смерті Омар Хайям не пив і не їв . Увечері, закінчивши останню молитву , вклонився до землі і сказав : “О Боже , ти знаєш , що я пізнав Тебе у міру своїх можливостей . Пробач мені моє знання Тебе – це мій шлях до Тебе “ . Це були останні його слова .

Мавзолей Омара Хайяма

